

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ฉายาน วุฒฉกรรรมรักษา. “หลักการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์,” ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทำหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญผล , 2525.
- ครุณี หิรัญรักษ์. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2529.
- พรรณพิมล ฤกษ์บุญ. การดำเนินงานห้องสมุดหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2534.
- พินิจ นันทวิจารณ์. การสื่อข่าวและเขียนข่าว เอกสารประกอบการบรรยายการอบรมผู้สื่อข่าวต่างจังหวัด , 2528. (อัดสำเนา)
- พิศิษฐ์ ชาวลาธวัช. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย , 2530.
- พีระ จิรโสภณ. “ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์,” เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 1-2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2528.
- พีระ จิรโสภณ ; มาลี บุญศิริพันธ์. การรายงานข่าวเชิงสืบสวนแบบประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย , 2538.
- มาลี บุญศิริพันธ์. หลักการประเมินคุณค่าข่าว. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2526.
- มาลี บุญศิริพันธ์. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2529.

- เมตตา กฤตวิทย์, พัทณี เชษจรรยา และดิเรกนันท์ อนวัชศิริวงศ์. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2530.
- ขงบุทร รักษาศรี. “แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับข่าว,” เอกสารการสอนชุดวิชา การข่าวและบรรณาธิการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2530.
- สุภา ศิริमानนท์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทำหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2525.
- สุรัตน์ นุมนนท์. “พ.ร.บ. การพิมพ์พุทธศักราช 2484 ,” เอกสารวิชา กฎหมายสื่อมวลชน. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2523.
- อรนุช เลิศจรรยาภักย์. โทรทัศน์ : วิธีคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2529.
- ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี. หัวหน้าศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. สัมภาษณ์ , 11 มีนาคม 2540.
- ทัศนีย์ คำน้อย. บรรณาธิการศูนย์ข้อมูลห้องสมุดผู้จัดการ. สัมภาษณ์ , 15 กรกฎาคม 2540.
- นันทนา เรือนดี. ผู้ช่วยผู้จัดการศูนย์ข้อมูลมติชน. สัมภาษณ์ , 18 กรกฎาคม 2539.
- ไพโรจน์ นันดาวงศ์. บรรณาธิการศูนย์บริการข้อมูลเนชั่น. สัมภาษณ์ , 21 พฤศจิกายน 2539.

บทอ้างอิง

- Adams Julion. Press Time. New York : Practice Hall , 1959.
- Automating the Newspaper Clipping Files : A practical Guide . By Members of the Newspaper Division. Washington , D.C. : Spacial Libraries Association , 1987.
- Carter V. Good. Dictionary of Education . London : Mc Graw Hill , 1956.
- D.M. White. "The Gatekeeper : A Case in the Selection of News," Journalism Quarterly 27 (Fall 1950) : 383-390.
- Diane miller. " The morgue is not dead," Illinois Libraries 62 (March 1980) : 250-252.
- Duane Bradley. The Newspaper : It's Place in a Democracy. New York : Pyramid Commu nications Inc. , 1971 : 18-25.
- Fraser F. Bond. An Introduction to Journalism. New York : The Mac Millan Company , 1955 : 6-25.
- Geoffrey Whatmore. " Classification for news libraries," Aslib Proceedings 25 (June 1973) : 207-215.
- Guidelines for Newspaper Libraries. Written by Newspaper Division of Spacial Libraries Association. Reston, Va. : American Newspaper Publishers Association Foundation, 1983.
- John Hartley and others. Making news. London : 1985.
- Kevin Harris ; David Nicholas ; and Gertrud Erbach. "Information storage and retrieval in UK national newspapers : some effects of change," Journal of Librarianship 19 (April 1987) : 71-88.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามสำหรับนักข่าว

แบบสอบถามสำหรับนักข่าว

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์
- ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการคาดหวังประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ และระดับการตอบสนองที่ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์สามารถให้บริการแก่นักข่าว
- ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อหนังสือพิมพ์.....
2. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
3. อายุ.....ปี
4. ท่านประกอบอาชีพนักข่าวหนังสือพิมพ์มาเป็นเวลา.....ปี
5. ระดับการศึกษาสูงสุด
 - มัธยมศึกษา
 - อาชีวศึกษา (ปวช. - ปวท.)
 - อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.)
 - ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - สูงกว่าปริญญาตรี
 - อื่น ๆ ระบุ.....
6. ลักษณะงานข่าวที่ท่านรับผิดชอบ
 - ข่าวการเมือง
 - ข่าวเศรษฐกิจ
 - ข่าวการศึกษา / วิทยาการ / สิ่งแวดล้อม
 - ข่าวบันเทิง
 - ข่าวอาชญากรรม
 - ข่าวกีฬา

ตอนที่ 2 : พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์

7. โดยเฉลี่ยในรอบ 1 ปี ท่านใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ประมาณกี่ครั้ง

- ไม่เคยใช้เลย
- ประมาณ 1 - 5 ครั้ง
- ประมาณ 5 - 10 ครั้ง
- ประมาณ 10 - 20 ครั้ง
- ประมาณ 20 - 30 ครั้ง
- มากกว่า 30 ครั้ง
- อื่น ๆ ระบุ.....

8. ท่านมักใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ในเวลาใด

- 6.00 - 12.00 น.
- 12.00 - 19.00 น.
- 19.00 - 24.00 น.
- 24.00 - 6.00 น.
- ช่วงว่างจากการทำงาน
- ช่วงอื่น ๆ ระบุ

9. โดยเฉลี่ยท่านมักใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ครั้งละกี่นาที

- ต่ำกว่า 15 นาที
- 15 - 30 นาที
- 30 - 60 นาที
- 1 - 2 ชั่วโมง
- 2 - 3 ชั่วโมง
- อื่น ๆ ระบุ

10. ท่านเคยใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่อไปนี้บ่อยแค่ไหน

	บ่อย	ไม่บ่อยนัก	ไม่เคย
- หนังสือพิมพ์	_____	_____	_____
- กฤตภาค (Clippings) แฟ้มข่าวที่ตัดเก็บไว้	_____	_____	_____
- รูปภาพ (ทั้งภาพถ่ายและฟิล์มเนกาตีฟ)	_____	_____	_____
- หนังสืออ้างอิง	_____	_____	_____
- หนังสือเล่มทั่วไป	_____	_____	_____
- พจนานุกรม	_____	_____	_____
- วารสารและนิตยสาร	_____	_____	_____
- จุลสารและสิ่งพิมพ์รัฐบาล	_____	_____	_____
- แผนที่	_____	_____	_____
- ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์	_____	_____	_____
- ระบบ Internet	_____	_____	_____
- อื่น ๆ ระบุ.....	_____	_____	_____

11. ท่านเคยใช้ข้อมูลข่าวสารในหัวข้อต่อไปนี้บ่อยแค่ไหน

	บ่อย	ไม่บ่อยนัก	ไม่เคย
- การเมือง	_____	_____	_____
- เศรษฐกิจ	_____	_____	_____
- การตลาด	_____	_____	_____
- อุตสาหกรรม	_____	_____	_____
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	_____	_____	_____
- การแพทย์และการสาธารณสุข	_____	_____	_____
- การกีฬา	_____	_____	_____
- สิ่งแวดล้อม	_____	_____	_____
- ภาษา	_____	_____	_____

	บ่อย	ไม่บ่อยนัก	ไม่เคย
- ศิลปวัฒนธรรม	_____	_____	_____
- ศาสนา	_____	_____	_____
- ศิลปะและบันเทิง	_____	_____	_____
- ประวัติศาสตร์	_____	_____	_____
- ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ	_____	_____	_____
- การศึกษา	_____	_____	_____
- อื่น ๆ ระบุ	_____	_____	_____

12. เท่าที่ผ่านมา ท่านใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์เพื่อวัตถุประสงค์ต่อไปนี้บ่อยแค่ไหน

	บ่อย	ไม่บ่อยนัก	ไม่เคย
- หาข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการเขียนข่าว บทความ หรือสารคดี	_____	_____	_____
- ตรวจสอบเบื้องหลังข่าว	_____	_____	_____
- หาประเด็นข่าว หรือรายละเอียดเพื่อนำมาเขียน	_____	_____	_____
- วิเคราะห์ข่าว	_____	_____	_____
- ตรวจสอบข่าวที่น่าเสนอไปแล้ว (เช็คข่าว)	_____	_____	_____
- หาภาพประกอบข่าว	_____	_____	_____
- ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา	_____	_____	_____
- ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและข้อมูล	_____	_____	_____
- หาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง	_____	_____	_____
- อ่านข่าวสารประจำวัน	_____	_____	_____
- อ่านวารสารหรือนิตยสาร เพื่อพักผ่อนฆ่าเวลา	_____	_____	_____
- อื่น ๆ ระบุ.....	_____	_____	_____

ตอนที่ 3 : การคาดหวังประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์
และความสามารถของศูนย์ข้อมูลในการตอบสนองความคาดหวังเหล่านั้น

13. ท่านมีความคาดหวังต่อประโยชน์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ในด้านต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด และท่านคิดว่าศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์สามารถตอบสนองความคาดหวังของท่านได้มากน้อยเพียงใด กรุณาทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ระดับความคาดหวัง			ระดับการตอบสนอง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ด้านการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมประกอบ การเขียนข่าว บทความ สารคดี						
2. ด้านการวิเคราะห์ข่าว						
3. ด้านการตรวจสอบข่าวที่น่าเสนอ ไปแล้ว (เช็คข่าว)						
4. ด้านการหาภาพประกอบข่าว						
5. ด้านการตรวจสอบความถูกต้องของ ภาษา						
6. ด้านการตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหาและข้อมูล						
7. ด้านการหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนา ตนเอง						
8. ด้านการอ่านข่าวสารประจำวัน						
9. ด้านการพักผ่อนฆ่าเวลา						
10. อื่น ๆ โปรดระบุ.....						

ตอนที่ 4 : ความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์

14. จากการใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ ท่านรู้สึกพึงพอใจในด้านใด มากน้อยเพียงใด กรุณาทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ความเพียงพอของสถานที่			
2. ความเพียงพอของบุคลากร			
3. ความเพียงพอของอุปกรณ์เครื่องใช้ และเทคโนโลยี			
4. ความเพียงพอของข้อมูลเอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์			
5. รายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลเอกสาร			
6. ความสะดวกรวดเร็วในการเรียกใช้ข้อมูล			
7. ความเพียงพอของเวลาที่เปิดให้ใช้			
8. ศักยภาพและความพร้อมของศูนย์ข้อมูลและห้องสมุดหนังสือพิมพ์โดยรวม ในการเอื้ออำนวยต่อการผลิตข่าวสารเพื่องานหนังสือพิมพ์			
9. อื่น ๆ โปรดระบุ.....			

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์

แบบสัมภาษณ์

สำหรับเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์

แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์
2. ชื่อ / นามสกุล
3. ตำแหน่ง
4. ระดับการศึกษา

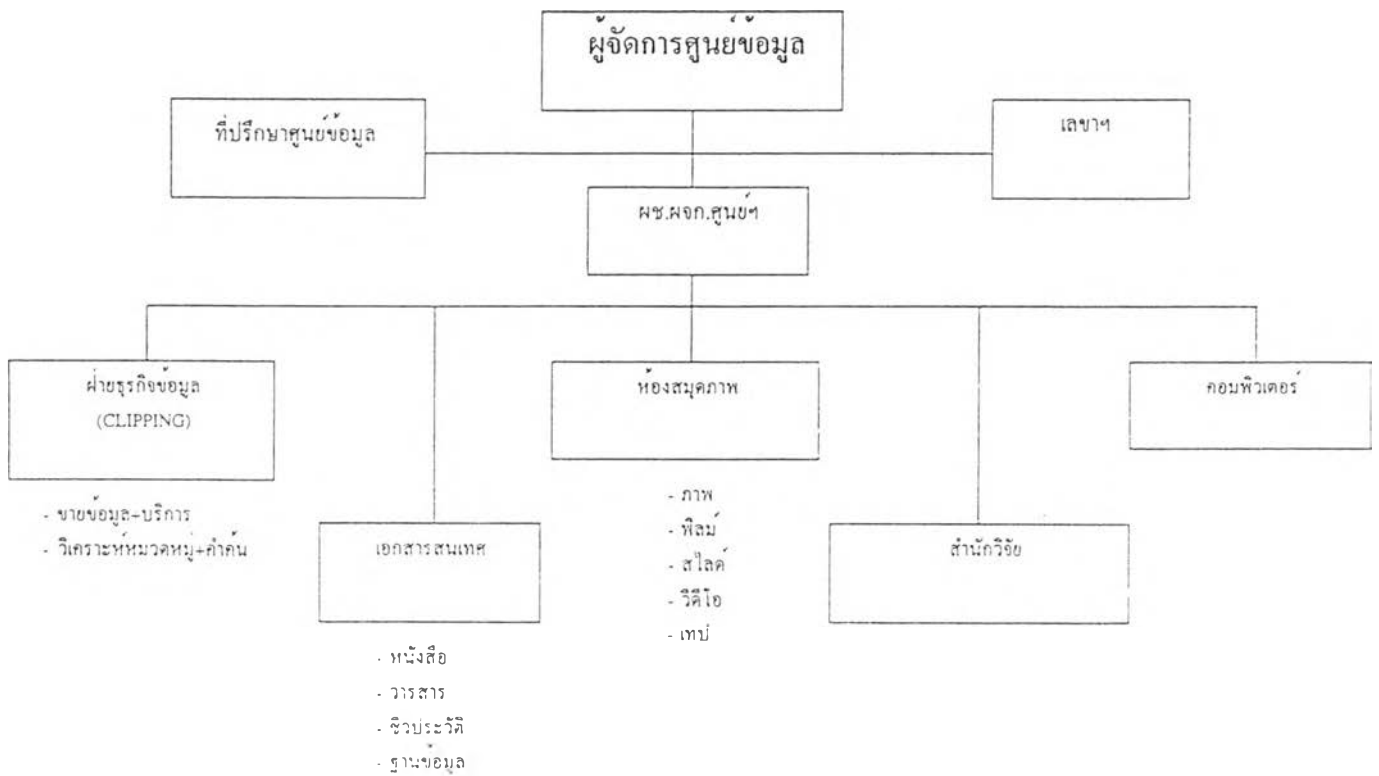
ตอนที่ 2 : การดำเนินงานและรูปแบบการให้บริการของศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์

1. โครงสร้างการทำงานของศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์เป็นอย่างไร
2. ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์มีรูปแบบการให้บริการอย่างไร
3. ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์เปิดให้บริการวันและเวลาใดบ้าง
4. ข้อมูลข่าวสารในศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์มีประเภทใดบ้าง
5. บุคลากรของศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์มีจำนวนเท่าไร
6. ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บข้อมูลหรือค้นหาข้อมูลหรือไม่
7. รูปแบบของการเก็บข้อมูลหรือค้นหาข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์เป็นอย่างไร
8. ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์มีบทบาทในการเสริมการผลิตข่าวอย่างไร

ภาคผนวก ค

โครงสร้างการทำงานและระเบียบการใช้บริการศูนย์ข้อมูลมติชน

โครงสร้างศูนย์ข้อมูล

ศูนย์ข้อมูลมติชน

1. เวลาเปิดบริการ

บุคคลภายใน : จันทร์-ศุกร์ เวลา 9.00 - 20.30 น.
เสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 9.00 - 18.00 น.

บุคคลภายนอก : จันทร์-ศุกร์ เวลา 10.00 - 17.00 น.
2. การยืมหนังสือ
 - ก. หนังสือทั่วไป ยืมได้ไม่เกิน 3 เล่ม ส่งคืนภายใน 5 วัน
 - ข. วารสาร, ซิปพลิเคชัน ยืมได้ไม่เกิน 3 เล่ม ส่งคืนภายใน 3 วัน
 - ค. หนังสือพิมพ์ ยืมได้ไม่เกิน 3 เล่ม ส่งคืนภายใน 3 วัน
 - ง. เพิ่มข้อมูลห้ามยืมออก ยกเว้นกรณีจำเป็นเร่งด่วน ทำบันทึกและลงลายเซ็นหัวหน้า ส่งคืนภายใน 3 วัน ถ้าคืนเกินกำหนด 2 ครั้ง จะตัดสิทธิการยืม 1 เดือน
3. ผู้มีสิทธิยืมหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆ ได้แก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ของบริษัทและบริษัทในเครือเท่านั้น
4. ถ้าส่งหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ซิปพลิเคชัน หรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ เกินกำหนด จะต้องเสียค่าปรับ 5 บาท/วัน/เล่ม
5. หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่ยืมหากได้รับความเสียหายหรือสูญหาย ผู้ยืมจะต้องเสียค่าปรับเป็น 2 เท่า ของราคาหนังสือ หรือหาหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันมาแทน
6. บุคคลภายนอก เสียค่าบริการสืบค้นข้อมูล ตามอัตรา ดังต่อไปนี้
 - 6.1 นักเรียน นักศึกษาทุกระดับ (แสดงบัตรนักศึกษา)

- ค่าบริการสืบค้นข้อมูล	แฟ้มละ	10 บาท
- ค่าบริการหนังสือพิมพ์เย็บเล่ม	เล่มละ	10 บาท
- ค่าบริการวารสารเย็บเล่ม	เล่มละ	10 บาท
- ค่าบริการซิปพลิเคชัน	หัวเรื่องละ	10 บาท
- ค่าถ่ายเอกสาร	แผ่นละ	5 บาท
 - 6.2 บุคคลทั่วไป

- ค่าบริการสืบค้นข้อมูล	แฟ้มละ	20 บาท
- ค่าบริการหนังสือพิมพ์เย็บเล่ม	เล่มละ	20 บาท
- ค่าบริการวารสารเย็บเล่ม	เล่มละ	20 บาท
- ค่าบริการซิปพลิเคชัน	หัวเรื่องละ	20 บาท
- ค่าถ่ายเอกสาร	แผ่นละ	10 บาท
7. ให้ผู้ใช้แจ้งความต้องการใช้ข้อมูลผ่านบรรณารักษ์บริการ เพื่อสืบค้นข้อมูลนั้นๆ ให้แก่ผู้ใช้บริการ
8. ห้ามนำข้อมูลหรือเอกสารไปถ่ายเอกสาร โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่อยู่ในความดูแลของบรรณารักษ์

ห้องสมุดภาพ

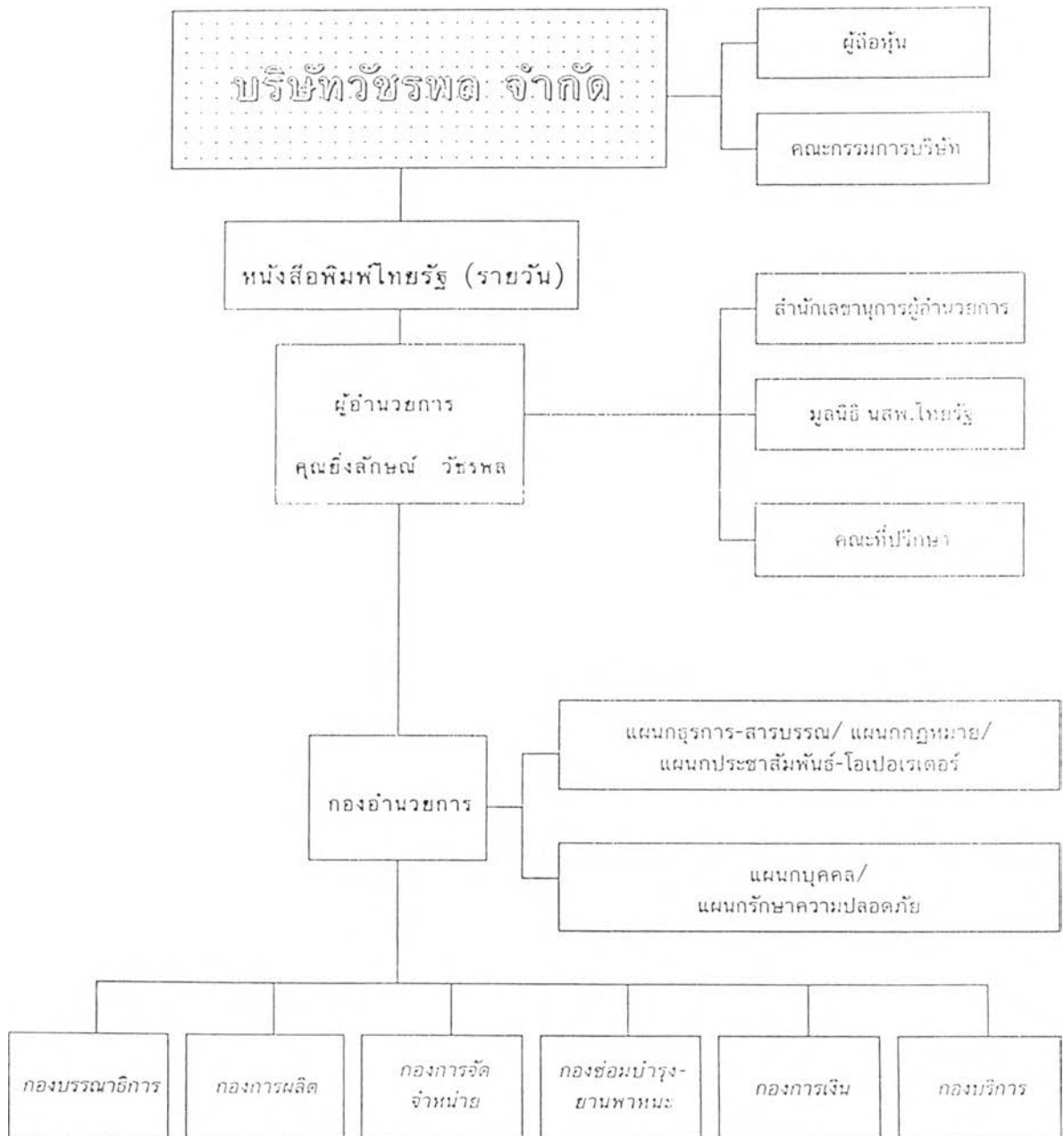
1. เวลาเปิดบริการ บุคคลภายใน จันทร์ - ศุกร์ เวลา 9.00 - 20.00 น.
เสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 9.00 - 18.00 น.
บุคคลภายนอก จันทร์ - ศุกร์ เวลา 9.00 - 18.00 น.
2. การยืม รูปภาพ ฟิล์มสี สไลด์ วีดีโอ เทปคาสเซ็ท

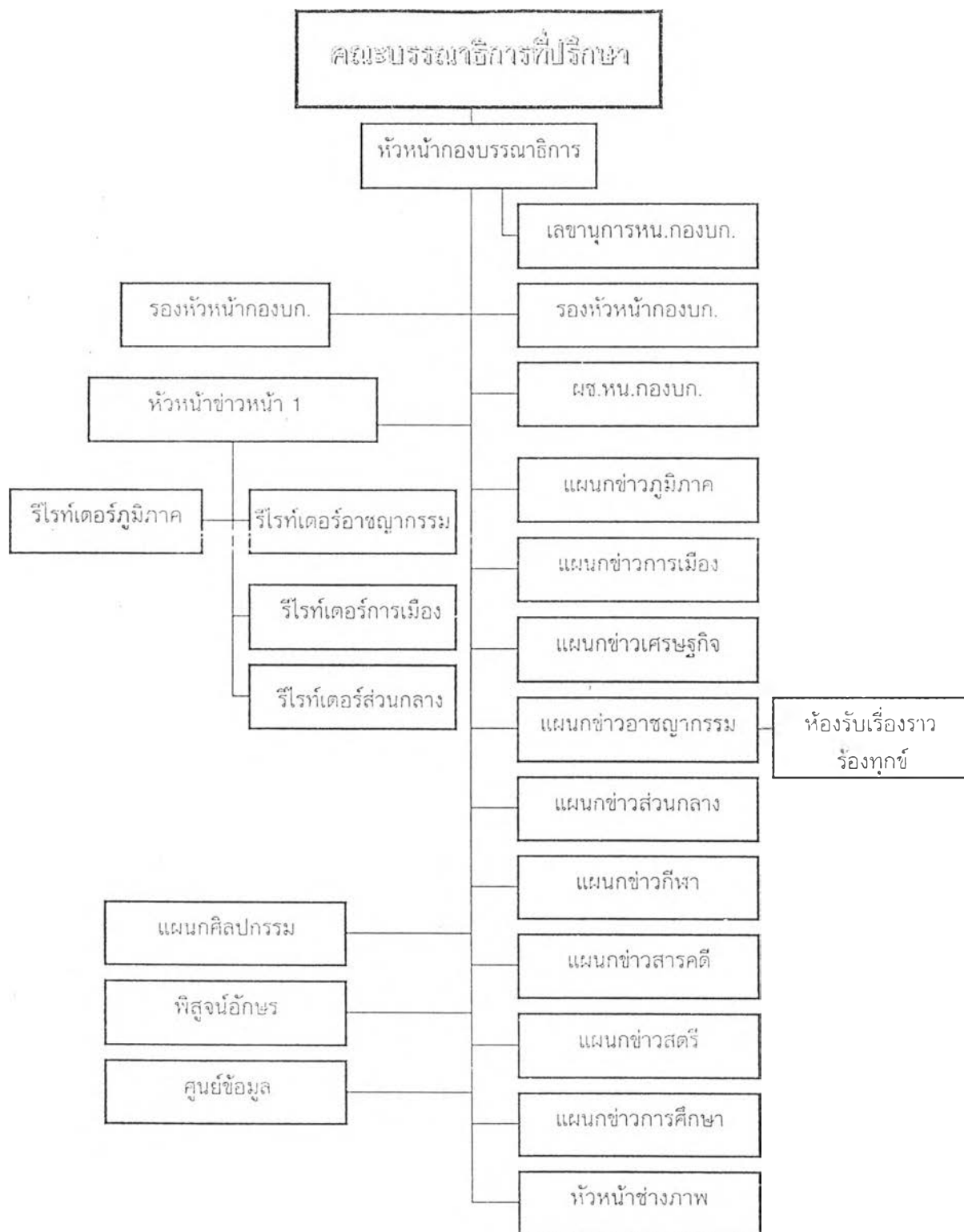
รูปภาพ ฟิล์มสี สไลด์	ยืมได้ไม่จำกัดจำนวน	ส่งคืนภายใน 5 วัน
วีดีโอ เทปคาสเซ็ท	ยืมได้ไม่เกิน 2 ชุด	ส่งคืนภายใน 7 วัน

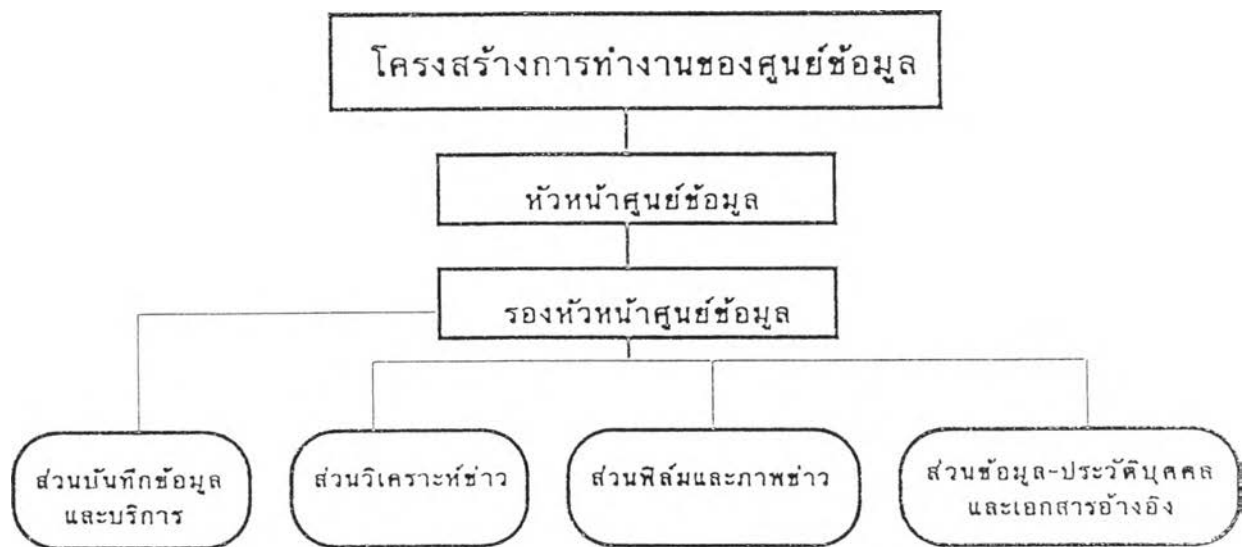
 - เฉพาะกองพระราชชาติธุรกิจ และ ฝ่ายขับพลีเมนต์ ส่งคืนภายใน 10 วัน
3. ผู้มีสิทธิ์ยืมวัสดุพิเศษ ชับเอดิเตอร์ ผู้สื่อข่าว เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน ฝ่ายขับพลีเมนต์ สำนักพิมพ์ สำหรับพนักงาน เจ้าหน้าที่ของบริษัท และ บริษัทในเครือมีความประสงค์จะยืมวัสดุพิเศษ จะต้องมีหนังสือจากหัวหน้าแผนกถึงผู้จัดการศูนย์ข้อมูล
4. บุคคลภายนอก มีความประสงค์จะใช้บริการ จะต้องทำหนังสือถึงผู้จัดการศูนย์ข้อมูล หรือติดต่อห้องสมุดภาพ
5. ให้ผู้ใช้บริการแจ้งความต้องการใช้ข้อมูลภาพผ่านบรรณารักษ์ หรือต้องการเลือกเองจะต้องแจ้งผ่านบรรณารักษ์ และต้องเซ็นบันทึกการยืมทุกครั้ง
6. อัตราค่าบริการ
 - 6.1 ค่าบริการเปิดแฟ้ม หัวเรื่องละ 20 บาท
 - 6.2 นิสิต นักศึกษาและส่วนราชการ (เพื่อการศึกษาและสาธารณประโยชน์)
 - ภาพก๊อบปีขาว - ดำ บุคคลและเหตุการณ์ ราคา 100 บาท / ชิ้น
 - ภาพก๊อบปี ฟิล์มสี สไลด์ บุคคลและเหตุการณ์ ราคา 150 บาท / ชิ้น
 - ถ่ายเอกสารแผ่นละ 2 บาท
 - 6.3 บุคคลทั่วไป (บริษัท เจ้าของกิจการ รัฐวิสาหกิจ)
 - ภาพก๊อบปีขาว - ดำ บุคคลและเหตุการณ์ ราคา 500 บาท / ชิ้น
 - ภาพก๊อบปี ฟิล์มสี สไลด์ บุคคลและเหตุการณ์ ราคา 700 บาท / ชิ้น
 - 6.4 ภาพเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ และภาพหายาก
 - ภาพก๊อบปีขาว - ดำ ราคา 1,000 บาท
 - ภาพก๊อบปี ฟิล์มสี สไลด์ ราคา 1,500 บาท
7. การยืมฟิล์ม / ภาพ จากห้องสมุดภาพต้องวางเงินไว้เป็นค่าประกันเสียหาย ดังนี้
 - ต้นฉบับฟิล์ม ราคา 2,100 บาท / ชิ้น
 - สำเนาฟิล์ม ราคา 700 บาท / ชิ้น โดยมีกำหนดส่งคืนภายใน 3 วัน
8. ผู้ยืมจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงการยืมฟิล์ม / ภาพ หากผู้ยืมไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ห้องสมุดภาพจะยึดเงินค่าประกันความเสียหายทั้งหมด
9. ผู้ใช้บริการจะต้องส่งมอบผลงานที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ให้ห้องสมุดภาพอย่างน้อย 2 ชิ้น

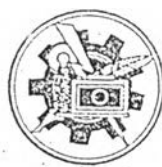
ภาคผนวก ง

โครงสร้างการทำงานและระเบียบการใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับนี้

ระเบียบการให้ศูนย์ข้อมูล หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พ.ศ. 2539

เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลสามารถให้บริการแก่กองบรรณาธิการได้รวดเร็ว ถูกต้อง และครบถ้วน จำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงระเบียบการให้ศูนย์ข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น ในกองบรรณาธิการ จึงเห็นสมควรให้ยกเลิกระเบียบการให้ศูนย์ข้อมูลที่ได้ประกาศใช้แล้วทุกฉบับ โดยให้ใช้ระเบียบการให้ศูนย์ข้อมูล หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พ.ศ. 2539 ดังต่อไปนี้ แทน

1. เวลาเปิดบริการ
 - 1.1 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานข่าวในกองบรรณาธิการ : เปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวัน
 - 1.2 บุคคลที่เป็นพนักงาน เจ้าหน้าที่ของบริษัท และบริษัทในเครืออื่นๆ : เปิดบริการวันจันทร์ถึงเสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น.
 - 1.3 บุคคลภายนอก : ยังไม่เปิดบริการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากองบรรณาธิการเท่านั้น
2. การยืมหนังสือและเอกสารต่างๆ
 - 2.1 หนังสือทั่วไป ยืมได้ไม่เกิน 2 เล่ม ส่งคืนภายใน 5 วัน
 - 2.2 วารสาร ซัมพลีเม้นท์ หนังสือพิมพ์ แฟ้มข้อมูล แฟ้มข่าว และเอกสารอ้างอิงอื่นๆ ไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกศูนย์ข้อมูล เว้นแต่พนักงานกองบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว โดยมารับรองจากหัวหน้าข่าวหน้า 1 หรือ หัวหน้าแผนกข่าวต้นสังกัดเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบฟอร์มที่กำหนด
 - 2.3 ผู้ยืมต้องนำคืน เอกสารตามข้อ 2.2 ให้ศูนย์ข้อมูลภายใน 3 วัน นับแต่วันยืม แต่สามารถยืมต่อได้ครั้งละ 3 วัน โดยใช้วิธีขยับยัดเดียวกัน
 - 2.4 เอกสารตามข้อ 2.2 ห้ามนำออกนอกบริษัทโดยเด็ดขาด การฝ่าฝืนมีโทษถึงขั้นตัดเงินเดือนหรือไล่ออกจากการเป็นพนักงานของบริษัท
3. บุคคลภายนอกบริษัท ไม่มีสิทธิยืมเอกสารตามข้อ 2 ออกนอกศูนย์ข้อมูล
4. การส่งคืนหนังสือตามข้อ 2.1 เกินกำหนด จะต้องเสียค่าปรับ 5.- บาท/วัน/เล่ม
5. การคืนเอกสารตามข้อ 2.2 เกินกำหนดจะต้องเสียค่าปรับวันละ 100.- บาท โดยวิธีหักจากเงินเดือน
6. หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่ยืม หากได้รับความเสียหายหรือสูญหาย ผู้ยืมจะต้องเสียค่าปรับเป็น 2 เท่าของราคาหนังสือโดยวิธีหักจากเงินเดือน หรือหาหนังสือชื้อเดียวกันมาแทน
7. บุคคลภายนอกที่ได้รับอนุญาตเข้ามาใช้บริการ จะต้องเสียค่าบริการสืบค้นข้อมูลตามอัตรา ดังต่อไปนี้
 - 7.1 นักเรียน นักศึกษาทุกระดับ (ต้องแสดงบัตรนักศึกษา)
 - ค่าบริการสืบค้นข้อมูลแฟ้มละ 20.-บาท
 - ค่าบริการหนังสือเย็บเล่มๆ ละ 20.-บาท
 - ค่าบริการวารสาร, ซัมพลีเม้นท์เล่มละ 20.-บาท
 - ค่าถ่ายเอกสารแผ่นละ 10.-บาท

7.2 บุคคลทั่วไปที่ได้รับอนุญาต /หน้า 2

- 7.2 บุคคลทั่วไปที่ได้รับอนุญาต
- ค่าบริการสืบค้นข้อมูลแฟ้มละ 40.-บาท
 - ค่าบริการหนังสือเย็บเล่มๆ ละ 40.-บาท
 - ค่าบริการวารสาร, ซัมพลีเมนต์เล่มละ 40.-บาท
 - ค่าถ่ายเอกสารแผ่นละ 20.-บาท
- 7.3 พนักงาน เจ้าหน้าที่ของบริษัท และบริษัทในเครืออื่นๆ
- เสียค่าบริการถ่ายเอกสารข้อมูลต่างๆ ในอัตราแผ่นละ 1.-บาท
8. บุคคลภายนอกที่ต้องการภาพถ่ายจากศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อำนวยการ หรือหัวหน้ากองบรรณาธิการเท่านั้น และต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดต่อไปนี้ เว้นแต่ผู้อนุญาตจะระบุว่า เป็นนิมนต์นาการจากบริษัทฯ
ภาพสีขนาด	3" X 5"	ราคาภาพละ	20.-บาท
"	4" X 6"	"	30.-บาท
"	5" X 7"	"	80.-บาท
"	6" X 8"	"	120.-บาท
"	8" X 10"	"	200.-บาท
9. พนักงานกองบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับงานอาจขอรับบริการอัดภาพสีดังกล่าว ได้เฉพาะกรณีเพื่อเป็นนิมนต์นาการแก่แหล่งข่าว โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้ากองบรรณาธิการเท่านั้น
10. พนักงานบริษัทและบริษัทในเครืออื่นๆ อาจขอรับบริการอัดภาพสีดังกล่าวได้เช่นกัน โดยต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการเท่านั้น ทั้งนี้ ต้องเสียค่าใช้จ่ายกึ่งหนึ่งของอัตราค่าบริการ เว้นแต่ผู้อนุญาตจะระบุว่า เป็นนิมนต์นาการจากบริษัทฯ
11. ให้ผู้ใช้ศูนย์ข้อมูลแจ้งความต้องการใช้ข้อมูลผ่านบรรณารักษ์บริการทุกครั้ง เพื่อสืบค้นข้อมูลนั้นๆ ให้แก่ผู้ใช้บริการ
12. ห้ามนำข้อมูล หรือเอกสารไปถ่ายเอกสาร โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่อยู่ในความดูแลของบรรณารักษ์
13. ให้หัวหน้าศูนย์ข้อมูล ควบคุมดูแลให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2539 เป็นต้นไป

ผู้บังคับบัญชา (วัชรพล)
ผู้อำนวยการ
12 กันยายน 2539

ภาคผนวก จ

ข่าวการถึงแก่กรรมของ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน

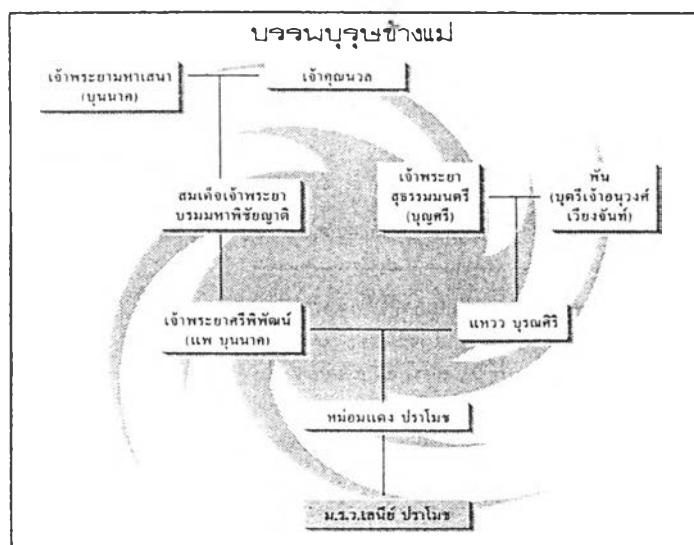
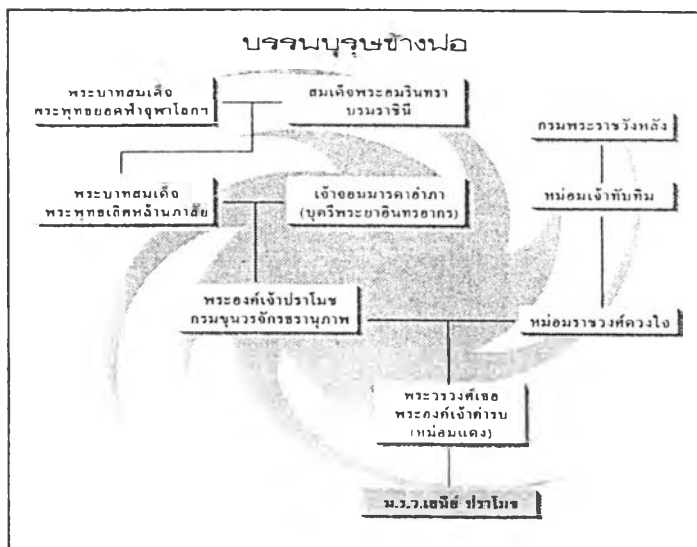
วันที่ 29 กรกฎาคม 2540

อालัง

‘วีรบุรุษสันติภาพ’

ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช

“คุณดูซิ ทิวลิปกำลังบาน” อาจารย์พูดพลางชี้มือให้เรามองไปทางกระดางทิวลิปที่มีดอกไม้สีแดงบานอยู่ 3 ดอก

“และนั่น ดอกชัลเวีย ไมเมืองหนิววึ่งนั้น ความหมายของดอกนี่มันดี แปลว่า สะอาด ความงามการบึก ซึ่งเป็นภาษาดั้งเดิม และเมื่อแลไปก็เห็นไม้ดอก ดินหุง มีช่อพวงสีแดง สีขาวและแดงสด”

นั่นเป็นข้อความตอนหนึ่งของบทสัมภาษณ์ที่ผู้สื่อข่าวเคยเข้าไปหาความรู้จากชายผู้มากประสบการณ์ทั้งด้านการเมือง และความสนใจในเรื่องดอกไม้ ภาพ และบทกวี

บุคคลสำคัญคนนั้นคือ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช บัดนี้ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช จากผองคนไทยไปแล้ว เมื่อย่างวันที่ 28 กรกฎาคม ม.ร.ว.เสนีย์ก็กลับคืนสู่ธรรมชาติอย่างสงบ ที่โรงพยาบาลกรุงเทพ

ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เกิดที่จังหวัดนครสวรรค์ เป็นบุตรชายคนโตของพระเจ้าคำรบกับหม่อมแดง หลังจาจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสวนกุหลาบฯ ก็ไปเรียนต่อที่เทรนคอลลิจ ประเทศอังกฤษ

แล้วศึกษาค่อวิชากฎหมายที่วอร์เรสเตอร์ คอลลิจ มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ได้เกียรตินิยมจากสถาบันเกรย์อินน์ ในปี 2472

ม.ร.ว.เสนีย์เล่าให้ฟังว่า “ผมเรียนได้เกียรตินิยมอันดับ 2 ปกติในแต่ละรุ่นเขาจะได้แค่ชั้น 3 ระบุบอกว่าขาดเอ ไปแล้วเดียว จะได้เกียรตินิยมอันดับ 1”

ปี 2472 หลังจากจบการศึกษาก็กลับมารับราชการที่กระทรวงยุติธรรม พร้อมกับนั้นได้เป็นครูกฎหมายที่โรงเรียนกฎหมายธรรมศาสตร์

กระทั่งได้ไต่เต้าขึ้นเป็นผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์แล้วโอนไปอยู่กระทรวงการต่างประเทศ

ม.ร.ว.เสนีย์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา ในช่วงที่สงครามโลกครั้งที่ 2 ระเบิดขึ้นในยุโรป

สงครามโลกครั้งที่ 2 ขยายตัวไปทั่วโลก อเมริกานกระโจนเข้าไปสู่สงคราม รัฐบาลไทยยอมจำนนญี่ปุ่น เข้าร่วมรบ ประกาศสงครามกับสหรัฐและประเทศพันธมิตร

ม.ร.ว.เสนีย์ไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจของรัฐบาล และจัดการก่อตั้งขบวนการเสรีไทยในสหรัฐนำเงินของสถานทูตไทยในสหรัฐ ซึ่งมีประมาณ 2 ล้านเหรียญ ผูกเสรีไทยในอเมริกาเพื่อเข้าระบบกองโจร

“ถ้ามันบุกถึงวอชิงตัน แล้วจับผมไปยิงเป้าก็ยอมหวังเพียงว่าในวันข้างหน้าไทยจะมีสิทธิมีเสียงในเวทีโลก ผมปรารถนาแค่ให้ไทยมีเอกราชดังเดิม”ม.ร.ว.เสนีย์ตั้งปณิธานไว้เช่นนั้น

จนสงครามยุติ ญี่ปุ่นและเยอรมนียอมแพ้ ไทยถูกอังกฤษตราหน้าว่าเป็นฝ่ายแพ้สงคราม บังคับไทยเซ็นสัญญา 21 ข้อเพื่อให้ไทยตกเป็นเมืองขึ้น

และแล้วโทรเลขฉบับหนึ่งของนายปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการก็ส่งมาถึง ม.ร.ว.เสนีย์

“ขอให้กลับเมืองไทยเพื่อดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี”

เมื่อ ม.ร.ว.เสนีย์ปฏิเสธก็ได้รับคำตอบกลับมาอีกว่า

“อังกฤษได้ส่งกำลังทหารเข้ายึดครองประเทศไทย มีเพียงท่านที่เชี่ยวชาญการต่างประเทศ เป็นที่รู้จักของฝ่ายพันธมิตร พอที่จะรักษาผลประโยชน์ชาติได้”

แต่คำว่า “ผลประโยชน์ชาติ” ม.ร.ว.เสนีย์ก็เดินทางกลับมารับตำแหน่งสำคัญ!!

ม.ร.ว.เสนีย์ ได้ใช้ความสามารถ จนอังกฤษเปลี่ยนแปลงความคิด ยอมรับว่าไทยไม่ใช่ผู้แพ้สงคราม พร้อมกับสนับสนุนให้ไทยเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ!!

หลังจากนั้น ม.ร.ว.เสนีย์ก็เข้าสู่วงการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยร่วมกับนายควง อภัยวงศ์ ตั้งพรรคประชาธิปัตย์ แล้วลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส.กรุงเทพมหานคร

ปี 2518 ได้เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่ 2 เป็นอยู่ได้ 3 สัปดาห์ สภาไม่รับนโยบายของรัฐบาลก็ต้องออก ค่อมมาเดือนเมษายน 2519 ได้เป็นนายกรัฐมนตรีเป็นครั้งที่ 3 แล้วประกาศลาออกแถลงสภาในระหว่างการประชุม เนื่องจากถูกลูกพรรคอภิปรายโจมตี และเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่ 4 ก็ถูกกลุ่มพลเรือนนำโดย พล.ร.อ.สัจด์ ชลออยู่ ปฏิวัติยึดอำนาจ

จากนั้น ม.ร.ว.เสนีย์ประกาศวางมือทางการเมืองกลับไปปลูกต้นไม้ วาดภาพ แปลกกลอนตามเส้นทางแห่งสุนทรียภาพ

ม.ร.ว.เสนีย์ ชอบที่จะปลูกต้นไม้และหลงใหลในการวาดภาพ

“ผมหัดเขียนภาพมาตั้งแต่เด็กๆ อายุสัก 10 ปีเศษ หัดเขียนเอง ตอนไปอยู่อังกฤษมียายแก่คนหนึ่งชอบเขียนภาพวิว ภาพธรรมชาติ แกก็ชวน

เข้าป่าเข้าสวนไปชมวิวทิวทัศน์
เขียนมากฝีมือก็พัฒนา จากสีน้ำแล้ว
ก็มาเป็นสีน้ำมัน แล้วก็มาฝึกฝีมือ
ทางสีฝุ่น”

รูปร่างที่ ม.ร.ว.เสนีย์ภูมิใจก็คือ การ
เขียนภาพ “อภัสรา หงสกุล” อดีตนาง
งามจักรวาล ประมุขชายเพื่อการกุศลได้
เงินสูง

ภาพที่รักมากเป็นภาพ “มูมสงบ”
ซึ่งเป็นภาพสีน้ำมัน วาดรูปกระต๊อบ มีอุ
น้ำใสๆ ไหลผ่าน และดอกไม้เหลือง
สว่างไสวอยู่หน้ากระต๊อบ

ด้านกวี ม.ร.ว.เสนีย์ แปลบทกวีไทย
เป็นภาษาอังกฤษ ม.ร.ว.เสนีย์บอกว่า
แปลแล้วก็ภูมิใจ ทำให้ทั่วโลกได้รู้ว่าบ้าน
เราสมัยนั้นไม่ใช่เมืองป่าเดือน

แต่เป็นชาติศิวิไลซ์

นอกจากนี้ ม.ร.ว.เสนีย์ยังเข้าใจใน
สังขรณ์แห่งชีวิตเป็นอย่างดี ท่านมัก
พร่ำสอนอยู่เสมอว่า...

“ความตายไม่สำคัญหรอก สำคัญที่
ว่า ตอนเรายู่ทำอะไรไว้บ้าง”

ม.ร.ว.เสนีย์ได้กล่าวคำพูดนี้ด้วย
ความเข้าใจ และแสดงให้เห็นเป็นตัว-
อย่าง

บัดนี้ ม.ร.ว.เสนีย์จากไป ทิ้งไว้แต่
ประกาศเกียรติคุณแห่งชีวิต ที่กรำงาน
หนักเพื่อรักษาชาติไทยให้ปลอดภัย

“ความตายไม่สำคัญหรอก
สำคัญที่ว่าตอนเรายู่ทำอะไรไว้
บ้าง”!!

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

วันที่ 30 กรกฎาคม 2540

สัปดาห์ที่ 1

อุตสาหกรรม เภสัชภัณฑ์ ปราโมช
ผู้สร้างตำนาน เภสัชไทย

นับว่าเป็นการสูญเสีย
ครั้งสำคัญต่อการจากไปของ
ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช อดีตนายก
★ มีต่อหน้า 17

ลูกปัดหน้า ๑

☆ ต่อจากหน้า 1

รัฐมนตรี 4 สมัย ผู้สร้างตำนาน "ขบวนการเสรีไทย" จนชื่อเสียงระบือไกลไกลในสมรภูมิรบสงครามโลกครั้งที่ 2

ย้อนรอยถอยอดีตกลับไปเมื่อ 92 ปีก่อน ตอนเวลารุ่งสว่างของวันศุกร์ที่ 26 พ.ค. 2448 ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ได้ถือกำเนิดเป็นบุตรคนที่ 3 ในครอบครัวของ พล.ท.พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าคำรบ อธิบดีกรมตำรวจคนแรกที่เป็นคนไทย ซึ่งมีศักดิ์เป็นหลานของพระเจ้าหลานเธอในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย กับ หม่อมแดง บุตรีของ เจ้าพระยากรวิฑิตน์ (แหะ บุนนาค)

โดยมีพี่น้องห่อหุ้มเดียวกันรวม 5 คน คือ ม.ร.ว.บุญรับ, ม.ร.ว.ไวยวรรณ, ม.ร.ว.ฉันทะมาศ และ พล.ต.ม.ร.ว.ลี้กฤทธิ ปราโมช เสด็จกลับประเทศไทยที่ถึงแก่กรรมไปแล้วเมื่อ 2 ปีก่อน

ชีวิตในวัยเด็ก ต้องโยกย้ายถิ่นฐานผู้เป็นพ่ออยู่บ่อยๆ ทำให้เล่าเรียนไม่เป็นหลักแหล่ง เปลี่ยนสถานที่ศึกษาอยู่เรื่อยๆ จึงเป็นศิษย์เก่าหลายสถาบัน โดยเริ่มจากโรงเรียนวัดบวรนิเวศ แล้วย้ายไปสามเสนโรงเรียนราชินีอยู่ 2 ปี ต่อจากนั้นได้เปลี่ยนมาเรียนที่อัสสัมชัญ 8 เดือน และที่โรงเรียนเทพศิรินทร์อีก 2 ปี สุดท้ายไปจบชั้นมัธยมที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

จากนั้นจึงลัดฟ้าไปใช้ชีวิตในต่างแดนเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนเตรียมประเทศ

อังกฤษ และในสถานศึกษาฯ เซอร์ คอลเลจ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด จนคว้าปริญญาตรีด้านกฎหมายด้วยคะแนนเกียรตินิยมอันดับ 2 จากนั้นได้สอบเข้าศึกษาต่อชั้นบัณฑิตบัณฑิตอังกฤษ ณ สำนักเกรย์อิน กรุงลอนดอน ซึ่งก็นับเป็นนักเรียนไทยคนแรกที่ทะลุคะแนนให้สูงสุด เพราะนับแต่ก่อตั้งสำนักบัณฑิตบัณฑิตขึ้นมายังไม่เคยมีผู้ใดทำได้มาก่อน

ผลการสอบครั้งนั้น ทำให้ได้รับพระราชทานรางวัลจากพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษเป็นจำนวนเงิน 300 กีบส์ หลังจากใช้ชีวิตในอังกฤษถึง 9 ปีเต็ม จึงหอบดีกรีนักเรียนนอกกลับมาจุฬาราชมนตรีหรือเข้าศึกษาในโรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม ซึ่งชีวิตช่วงนี้ได้ลิ้มรสชาติหวานกับ ท่านผู้หญิงอุสุภา ปราโมช ก่อนสอบได้เนติบัณฑิตไทยในปี 2475

ม.ร.ว.เสนีย์พจนานุกรมที่อัดแน่นก้าวเข้าทำงานที่ศาลฎีกา 6 เดือน จึงเข้าเป็นผู้พิพากษา ต่อมาย้ายไปเป็นผู้พิพากษาเขตแห่งผู้ช่วยกรรมการศาลฎีกาและผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ตามลำดับ ก่อนที่เส้นทางชีวิตราชการจะย้ายไปทำงานยังกระทรวงการต่างประเทศ

ช่วงนี้ชีวิตต้องจากบ้านเกิดเมืองนอนอีกครั้ง หลังทำงานในกระทรวงการต่างประเทศได้ไม่นาน เมื่อต้องเดินทางไปรับตำแหน่ง กอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกาในปี 2483 อันเป็นช่วงที่เมืองสยามถูกบีบให้กระโจนเข้าสู่ภาวะสงครามเป็นพันธมิตรอินยอมให้ญี่ปุ่นผ่านเข้าไปยึดพม่าและอินเดีย ซึ่งก็เท่ากับว่าประกาศความเป็นปฏิปักษ์กับชาติมหาอำนาจอเมริกาอย่าง

ใจมั่ง

8 ธันวาคม 2484 วันที่ที่กองทัพไทยรบขามไวยกพลขึ้นบก ม.ร.ว.เสนีย์ก็ได้ประกาศนโยบายเป็นอิสระ ไม่ขึ้นกับรัฐบาลในประเทศไทย พร้อมกับจัด "ขบวนการเสรีไทย" ขึ้นจับมือกับสันหัมธริลสูงแซมปฏิวัติกิจการไว้ล้นต่อล้านญี่ปุ่นอย่างลับๆ เคลื่อนไหวทำใจและนอกประเทศเพื่อออกบู๊ต่อทหารที่อยู่ที่ขณะนั้น รัฐบาลประกาศสงครามกับอเมริกา แทนที่ขณะนั้นจะถูกควบคุมตัวหรือส่งกลับเมืองไทย แต่ตายทุกกลับเปลวเข้ามาแทนได้โดยประจักษ์จนสงครามสิ้นสุด ยิ่งกว่านั้น วันเทศกาลวันชาติอังกฤษ ยังแถมชักธงชาติไทยขึ้นยอดเสาอีกด้วย เด่นเอาอเมริกันชนระบือนำกล้าแลก เพราะเป็นธงของชาติที่ประกาศสงครามกับพวกเขา

ครั้นสิ้นสุดสงคราม ชาติมหาอำนาจเป็นฝ่ายล่าชัย ม.ร.ว.เสนีย์ได้เดินทางกลับมารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีครั้งแรก เมื่อวันที่ 17 ก.ย. 2488 เพราะถูกขอร้องให้มาช่วยเจรจากับฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่งครั้งแรกอังกฤษได้ยื่นสัญญาให้ไทยเป็นเมืองในอาณัติของอังกฤษในฐานะประเทศผู้แพ้สงคราม แต่ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ก็เล่นบทบาททูตสันติภาพจนเป็นผลสำเร็จไทยจึงหลุดพ้นจากการเป็นเมืองในอาณัติไปได้ พร้อมกับออกพระราชบัญญัติ

อาชญากรรมสงคราม เพื่อลงโทษผู้นำ หรือหัวหน้ารัฐบาลที่ร่วมก่อสงคราม เนื่องจากไม่ต้องการให้อาชญากรรมสงครามถูกนำตัวไปดำเนินคดีซึ่งต่างประเทศ เพราะจะทำให้ไทยเสียเสรีภาพทางการศาล

อดีตนายกรัฐมนตรีคนที่ 6 ดำเนินบทบาททางการเมืองเพียงแค่ 1 เดือน จึงประกาศยุบสภาเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม

ม.ร.ว.เสนีย์รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 2 อีกครั้ง ตั้งรัฐบาล

ผสมระหว่างพรรคประชาธิปัตย์กับพรรคเกษตรวิสัย เมื่อวันที่ 15 ก.พ. 2518 แต่ก็ต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะสภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจในวันแถลงนโยบายเมื่อ 6 มี.ค. ปีเดียวกัน

ต่อมาในวันที่ 20 เม.ย. 2519 ม.ร.ว.เสนีย์ กลับมารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสมัยที่ 3 เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์ชนะการเลือกตั้งได้เสียงข้างมาก เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล แต่ก็ไม่สามารถบริหารงานได้ราบรื่นเพราะผสมกันหลายพรรค ส่วนภายในพรรคประชาธิปัตย์เองก็แปรพักตร์แตกเป็นมุ้งเล็กมุ้งใหญ่ หัวหน้าพรรคว่าอย่าง ลูกพรรคจะเอาอีกอย่าง รุ่นนายพอลู

ซึ่งไม่ต่างไปจาก "ญาญ์เลี้ยงลิง" ซักเท่าไร จนกลายเป็นฉายาของ ม.ร.ว.เสนีย์ในที่สุด

ก่อนจะก้าวลงจากตำแหน่งอีกครั้งด้วยการลาออกครั้งแล้วสุดก่อนเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 ม.ร.ว.เสนีย์ทวนกลับมารับตำแหน่งเป็นครั้งที่ 4 บริหารงานเพียงแค่ 11 วัน ก็ถูก พล.ร.อ.สังัด ชโลอยู่ปฏิบัติอำนาจ โดยมิ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ขึ้นดำรงตำแหน่งแทน หลังผ่านเหตุบ้านการเมืองมาจนก่อนอายุ อดีตนายกฯ "ญาญ์เลี้ยงลิง" ก็ประกาศล้างมือในอ่างทองคำอำลาการเมืองและลาออกจากหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ใช้ชีวิตบั้นปลายกับครอบครัวตามอัธยาศัยจนถึงแก่กรรม....

ข่าวจากหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น

วันที่ 29 กรกฎาคม 2540

Former PM Seni dies at age 92

The Nation

THAILAND lost a great statesman yesterday when former prime minister and Democrat Party founder MR Seni Pramoj, whose anti-Japanese role during World War II helped save the country from its serious consequences, died at the age of 92.

He succumbed to chronic pulmonary obstruction and kidney failure and died early yesterday morning at Bangkok General Hospital. Seni had been hospitalised since 1995, when he was admitted with heart disease and emphysema, a result of his long history of smoking cigarettes.

■ Tribute: A3

The curtain has fallen on a man who was not totally successful as a local political leader but who played a crucial war role.

Seni served as the ambassador to the United States when Japanese forces invaded Thailand in December 1941. The government of Field Marshal Plaek Pibulsonggram yielded to Japan's demand for access through the country for a planned invasion of Burma and India.

In January 1942, seven weeks after the attack on Pearl Harbour and the Japanese invasion of Thailand, Seni received an uncoded cable from the government instructing him to declare war on the US in the name of Thailand.

One historian says that when Seni arrived at the US State Department with the Thai war declaration, he tapped his coat pocket and said to the secretary of state: "I'm keeping the declaration in my pocket because I am convinced it does not represent the will of the Thai people. With American help, I propose to prove it."

The Seri Thai Movement was subsequently set up. Its role helped prevent the United States from treating Thailand as a defeated enemy at the end of the war.

Immediately after the war, Seni was recalled to Thailand to assume the post of prime minister. The country's sixth premier, he also held the position of foreign minister.

He succeeded in freeing the country from occupation by foreign troops within four months of the war's end, thus playing a vital role in preserving the Thai people's freedom.

However, Seni's accomplishments have been scarcely recognised in his beloved country. In August 1995, 50 years after the Japanese surrender, when Thailand for the first time officially honoured Seri Thai, his name was scarcely mentioned.

Seni outlived his younger brother ex-premier MR Kukrit Pramoj, another great figure in Thai politics, who died in October 1995.

Like his brother Kukrit, Seni possessed many talents. He was renowned as a law scholar, talented piano and violin player, composer, painter, poet, writer, as well as a seasoned diplomat, judge, professor and prominent lawyer.

In addition to translating many of the works of Thailand's most famous poets into English, he wrote textbooks on law, on English and Thai literature, and on how to play golf.

Seni was born on May 26, 1905, in Nakhon Sawan, the first son to Prince Kamrob, a former national police chief, and Mom Dang.

He studied in four Bangkok schools before finishing his secondary education at Suan Kularb School. In 1920, when he was 15, he was admitted to

Trent College in England.

At the age of 20 he enrolled at Oxford University's Worcester College, where he studied law. He graduated in 1929. That year, he also gained first class honours and the coveted Bar Prize of 300 guineas, the first Asian to ever receive the award, from Gray's Inn, where he studied for the English Bar.

In 1930, Seni returned to practise as a lawyer. He later became a judge at the Civil Court and the Court of Appeals.

He co-founded the Democrat Party, the country's oldest surviving political party, on April 6, 1946. Co-founder Kuang Abhaiwongse served as the first leader and Seni became his deputy.

In 1968, after the demise of Kuang, Seni was elected the Democrat Party leader.

He later served as prime minister for three short periods in 1975 and 1976, with the longest term lasting only five months. Most of his terms were served under the shadow of military dictatorships.

In October 1976, Seni was ousted from power in a military coup headed by the late Admiral Sa-ngad Chaloryu following brutal killings of students at Thammasat University by right-wing vigilantes. Seni was accused of failing to prevent the violence.

After the coup, he left politics for a quiet retirement and quit as the Democrat leader four years later.

Seni once said of democracy: "Democracy is not the best form of government. But there is nothing better. Democracy is not for the starry-eyed. It's human. Human beings must make it work."

He is survived by his wife, Thanpuying Usana Pramoj, and three children.

SENI PRAMOJ: 1905-1997

Dedicated to Duty

May 26, 1905: MR Seni Pramoj is born in Nakhon Sawan as the first son to Prince Kamrob and Mom Dang.

1920: Admitted to Trent College in England after graduating from Suan Kularb School in Bangkok.

1925: Enrolls at Oxford University's Worcester College to study law.

1929: Receives his degree. While at Oxford, he also studied for the English Bar at Gray's Inn and later gained first class honours and the coveted Bar Prize of 300 guineas, the first Asian to ever receive the award.

1930: Returns to Thailand and gains the academic qualifications to become a barrister-at-law.

1932: Becomes a judge of the Civil Court

1938: Becomes a judge of the Court of Appeals.

1940: Appointed envoy plenipotentiary to Washington DC

During World War II (1942-1945): While serving as the Thai ambassador to the United States, he leads the Seri Thai (Free Thai) movement which launches resistance activities against Japanese occupation of Thailand.

Sept 1945-Jan 1946: Serves as a prime minister for the first time.

April 6, 1946: Seni co-founds the Democrat Party with former prime minister Kuang Abhaiwongse and becomes the party's deputy leader.

1946-1948: Serves as Foreign minister, Justice minister and Education minister, respectively, in three Kuang Abhaiwongse Cabinets (January 1946 to March 1946, November 1947 to February 1948 and February 1948 to April 1948).

1959: Appointed chief counsel for Thailand at the International Court of Justice in The Hague in the dispute with Cambodia for the possession of Khao Phra Viharn hill. Thailand lost the case.

1968: Elected leader of the Democrat Party after the death of Kuang Abhaiwongse.

Feb 1975-March 1975: Serves as premier for the second time after the Democrats win the greatest number of seats in the House of Representatives. His minority government fails to gain a vote of confidence, forcing the Democrat Party into the opposition against the coalition led by his younger brother, MR Kukrit Pramoj.

April 1976-Sept 1976: Serves as prime minister for the third time after his party again secures the greatest number of House seats and manages to form a coalition government.

Oct 5, 1976: Reinstated as prime minister a few days after quitting his post following political problems. Concurrently serves as Defence minister, the first civilian to hold the post.

Oct 8, 1976: Deposed after the bloody suppression of the student movement and ensuing coup by the National Administrative Reform Council.

1980: Resigns from the Democrat Party as leader.

July 28, 1997: Dies of chronic pulmonary obstruction and kidney failure at age 92.

A well-remembered leader rests in peace

The Nation

THE Democrat Party is mourning the loss of a beloved former leader Seni Pramoj, patriotic when national interests were at stake and romantic and kind-hearted in personal relationships, who died yesterday at the age of 92.

"The country has lost a great leader and I have lost a great teacher," a grim-faced party leader Chuan Leekpai said.

The Democrat founder was a "truly Democratic and totally honest leader who did everything for the country," Chuan added.

In April 1946 Seni co-founded the Democrat Party with former prime minister Kuang Abhaiwongse and became the party's deputy leader. He was elected leader of the Democrat Party in 1968 after the death of Kuang Abhaiwongse.

Chuan was among the first to arrive at Bangkok Hospital following the news that the 92-year-old former prime minister had passed away.

Other Democrats shared Chuan's feelings and opinions about the man who did Thailand a great service during World War II by seeking US support for the establishment of the anti-Japanese Seri Thai (Free Thai) movement.

Former Democrat leader Bhichai Rattakul remembered Seni as a good sportsman who liked fair play in political battles. "He always told us that it doesn't matter if we win or lose an election, as long as we stick to the right principles and are honest with the people," Bhichai said.

Deputy Democrat leader Marut Bunnag noted that Seni was among few Thai prime ministers who "became poorer and poorer as time went by". Younger Democrats regard Seni as a role model.

"He was a key reason why I became a Democrat. He was honest and patriotic. What he did was in the interests of the nation and the people," Phang Nga MP and party executive Jurin Laksanavisit said.

Democrat spokesman Abhisit Vejjajiva said the party must attribute its longevity and success to the groundwork laid by former leaders, particularly Seni.

"He institutionalised the Democrat Party and created many important politicians for Thailand," Abhisit said.

Former party member Veera Musigapong recalled Seni's warm personal character.

"He liked to play the piano and sing whenever he could find the time. He was good to everybody," Veera said.

After work, "no matter how late it was", Seni would play music and sing along.

He loved western and classical songs. Seni could often be found with a pencil and paper about his person, because he liked to sketch people's faces.

"He used to say that there were three men inside him - Seni Pramoj the musician, Seni Pramoj the artist and Seni Pramoj the lawyer," Veera said.

Seni's widow, Usana Pramoj, said her husband never cared about searching for praise or honour.

"Doing his best and never wanting honour or anything back are the main principles and values that Seni Pramoj has always kept in his mind," she said.

Jurin said Seni would always be in the hearts of Democrats. "The biggest honour a man can get is a place in people's hearts when he dies," the young Democrat said.

"Younger people should learn from the man," said another former Democrat leader, Thanat Khoman.

“Doing his best and never wanting honour or anything in return are the main principles and values Seni Pramoj always kept in his mind.”

LADY USANA PRAMOJ
SENI'S WIFE

“The country has lost a great leader and I have lost a great teacher.”

CHUAN LEEKPAI
DEMOCRAT PARTY LEADER

“He was a key reason why I became a Democrat. He was honest and patriotic. What he did was in the interests of the nation and the people.”

JURIN LAKSARAVISIT
DEMOCRAT EXECUTIVE

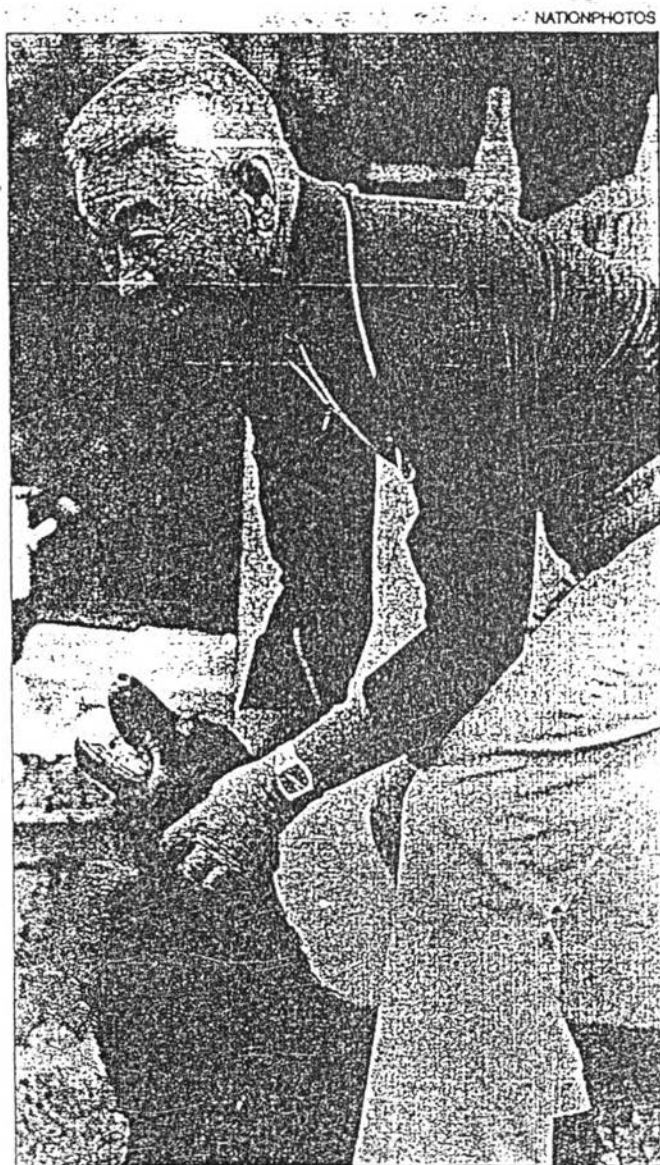
“He used to say that there were three men inside him – Seni Pramoj who was a musician, Seni Pramoj who was an artist and Seni Pramoj who was a lawyer.”

VEERA MUSIGAPONG
FORMER DEMOCRAT PARTY MEMBER

“He institutionalised the Democrat Party and created many important politicians for Thailand.”

ABHISIT VEJJAJIVA
DEMOCRAT SPOKESMAN

The two sides of four-time prime minister Seni are displayed as he addresses thousands of followers in one of his final political rallies in the late 1970s, main picture, and relaxes in his spare time with his dog.

Seni demonstrates his skill for playing the piano, one of his most enjoyable pastimes, top picture, and, below, poses for the cameras with his younger brother Kukrit Pramoj who died in October 1995.

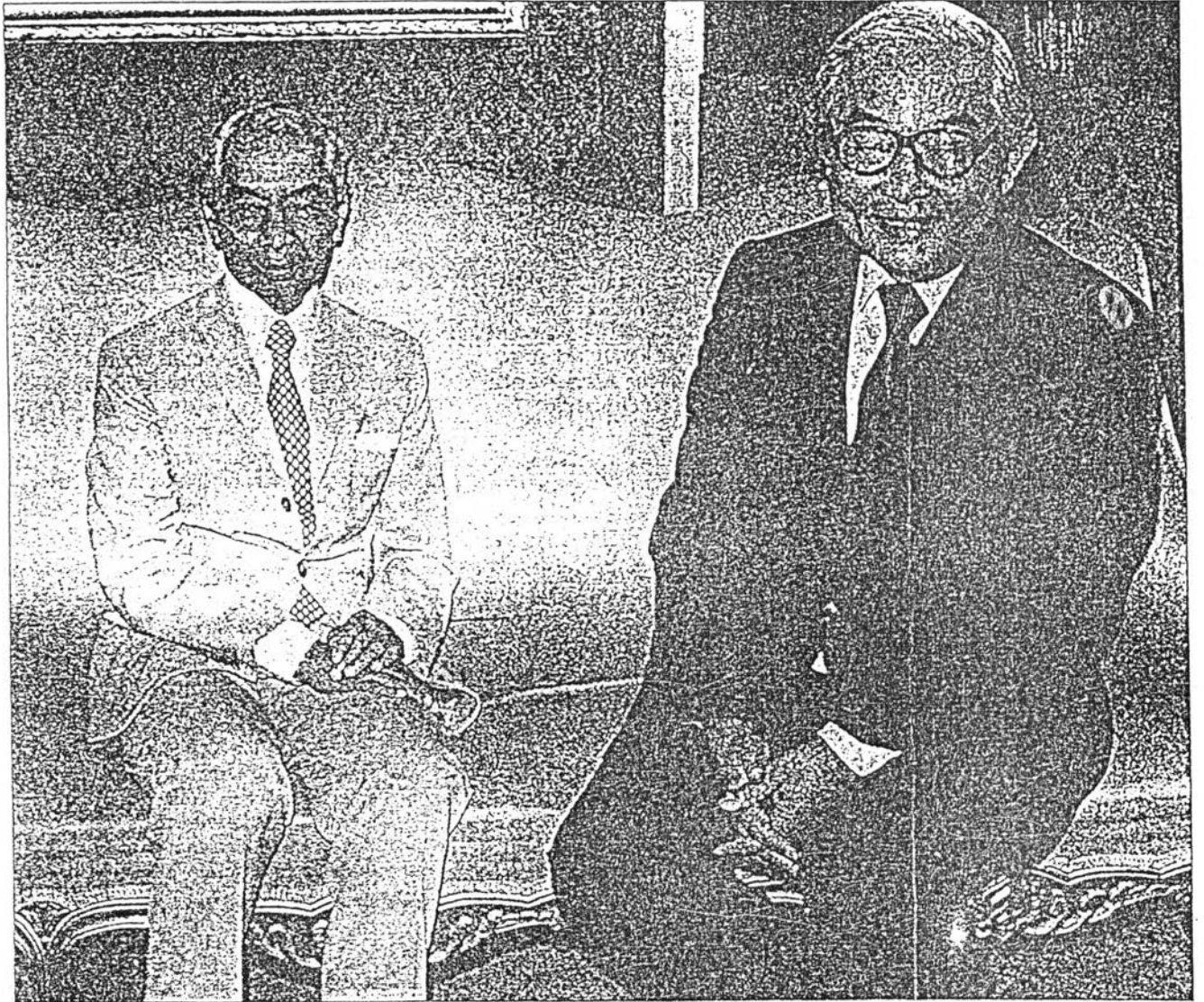

“ I'm keeping the [war] declaration in my pocket because I am convinced it does not represent the will of the Thai people. With American help, I propose to prove it.”

SENI PRAMOJ

THEN THAI AMBASSADOR SPEAKING TO THE US SECRETARY OF STATE

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

วันที่ 29 กรกฎาคม 2540

Profile

ผู้มีดีวันจันทร์ที่ 28 กรกฎาคม 2540
ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช อดีตนายกร
รัฐมนตรีของไทย ถึงแก่อสัญกรรม
ด้วยวัย 92 ปี

อสังกรรมของท่านนับเป็นการจาก
ไปอย่างสงบโดยแท้ อย่างน้อยที่สุดก็ไม่
ปรากฏดาวหางเป็นลางบอกเหตุดังเช่น
น้องชายของท่านม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
เมื่อ 2 ปีก่อน

อย่างไรก็ตามสิ่งที่พี่น้องคุณนี้จะละ
ม้ายคล้ายคลึงกันคือ ความเป็นหลายอย่าง
เหลือเกินในชีวิต

บัณฑิตกฎหมายด้านเกียรตินิยมมหา
วิทยาลัยออกซฟอร์ดที่ได้รับพระราชทาน
รางวัลจากพระเจ้าแผ่นดินแห่งสหราชอาณาจักร
และยังมีเหรียญที่เรียกกันว่า เสนีย์เดย์
สำหรับออกซฟอร์ดมาจนถึงบัดนี้

ปูทางให้ทางให้ก้าวสูงด้านตุลาการ
จากตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นจนกระ
ทั่งถึงศาลอุทธรณ์

และงานวางรากฐานวิชาด้านกฎหมาย
ของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการ
เมือง

เส้นทางชีวิตดั่งนั้นน่าจะราบเรียบและ
รอรวันกลายเป็นปฐนียบุคคลด้านกฎหมาย
ของชาติไปในที่สุด แต่แล้วการตัดสินใจ
ครั้งสำคัญที่จะเลือกหนทางชีวิต ผนวกกับ
สถานการณ์โลกที่ไม่คาดฝันส่งผลพลิกผัน
ทั้งต่อชีวิตของท่านและชีวิตของการเมือง
ไทยจนถึงบัดนี้

เมื่อผู้พิพากษาหนุ่มตัดสินใจเอาดีทาง
การทูตแทนนักกฎหมาย ซึ่งหลังการดำรง
ตำแหน่งเอกอัครราชทูตไทย ประจำกรุง
วอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกาไม่นานนักสถาน
การณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ก็อุบัติขึ้น

ราชบัณฑิตหนุ่มต้องมารับหน้าพบ
การเสรีไทยในต่างประเทศ ในขณะที่นาย
ปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการรับหน้า
เสรีไทยในประเทศ เมื่อสงครามสิ้นสุดลง
พร้อมกับชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตรไทย
ที่เรียกได้ว่าตกอยู่ในสภาพถูกยึดครองก็
มีทางเลือกเดียวคือมอบตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
ให้กับสภาพบุรุษจากวอชิงตันผู้นี้
ในวันที่ 17 กันยายน 2488

หากไม่นับพระยามโนปกรณนิติธาดา

แล้ว ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช นับเป็นนายก
รัฐมนตรีคนแรกที่ไม่ใช่เป็นบุคคลจากคณะ
ราษฎร ซึ่งก่อนหน้านั้นคือวังวนอำนาจการ
เมืองไทยจะเป็นเกมระหว่างพระยาพหล-
พลพยุหเสนาจอมพลแปลก พิบูลสงคราม.
นายปรีดี พนมยงค์ หรือนายควง อภัยวงศ์
ยิ่งไปกว่านั้นม.ร.ว.เสนีย์ ยังมีฐานะ
เป็นเชื้อพระวงศ์คนแรกที่รับตำแหน่งสูง
สุดทางฝ่ายบริหารหลังการเปลี่ยนแปลงการ
ปกครอง 2475

การเมืองไทยหลังปี 2475 บรรดาเจ้า
นายเชื้อพระวงศ์ต่างสิ้นบทบาทในทางราช
การและทางการเมืองจนกระทั่งในช่วงก่อน
สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ไม่นาน เมื่อ
นายปรีดี ได้โค่นล้มจอมพลแปลก พิบูล-
สงครามลงเขาก็ได้พยายามสร้างความสามัคคี
กับบรรดาเชื้อพระวงศ์โดยการคืนยศให้กับ
บรรดาเจ้านายหลายท่าน ซึ่งได้กลายเป็น
โอกาสการฟื้นฟูอำนาจกลุ่มอนุรักษนิยม

อย่างไรก็ตามบรรดาเจ้านายชั้นผู้ใหญ่
ที่เคยมีบทบาทสูงมากในอดีตต่างสมัครใจ
ที่จะดำรงชนม์อย่างเรียบง่าย หรือโดยฐานะ
ก็ไม่อาจเคลื่อนไหวได้โดยสะดวกนัก

การดำเนินงานทางการเมืองจึงตก
เป็นของพระราชวงศ์ชั้นรองซึ่งประกอบ
ด้วยม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว.คึกฤทธิ์
ปราโมช, ม.จ.สิทธิพร กฤษดากร, ม.จ.จักร-
พันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์

นั่นคือจุดกำเนิดของพรรคประชา
ธิปัตย์ที่ได้กลายเป็นแหล่งรวมพลังอนุรักษ
ที่ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะกลุ่มเชื้อพระวงศ์
ที่นำโดยม.ร.ว.เสนีย์, ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปรา-
โมช, ม.จ.สิทธิพร เท่านั้นแต่ยังรวมถึงกลุ่ม
คณะราษฎรที่แตกออกมาเช่น นายควง
อภัยวงศ์ ซึ่งมาดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค
ส่วนกลุ่มขุนนางเก่าที่ให้การสนับสนุน
พรรคประชาธิปไตยประกอบด้วยพระยาศรี
วิสารวาจา, พระยาตรีธรรมาธิเบศ, หลวง
ประกอบนิติสาร

พลังอนุรักษนิยมที่มีพรรคประชา
ธิปัตย์เป็นแกนกลาง ได้แสดงบทบาทเป็น
ฝ่ายค้านและต่อต้านกลุ่มนายปรีดี ซึ่งเป็น
รัฐบาลขณะนั้น

กรณีทีลือลั่นที่สุดคือการเปิดอภิปราย
ไม่ไว้วางใจรัฐบาลหลวงธำรงนาวาสวัสดิ
นาน 8 วัน 6 คืน นับตั้งแต่เรื่องปากท้อง
ของประชาชนไปถึงกรณีสวรรคตในหลวง
รัชกาลที่ 8

แม้การอภิปรายครั้งนั้นจะไม่สามารถ
โค่นล้มรัฐบาลลงได้ แต่ก็ได้ปูทางไปสู่การ
กระทำรัฐประหารในปี 2490 ของคณะทหาร
ซึ่งก็ได้เชิญพรรคประชาธิปัตย์มาจัดตั้งรัฐ-
บาล

ม.ร.ว.เสนีย์ กล่าวแสดงความชื่นชม
การกระทำครั้งนั้น และหนังสือชื่อแผนซึ่ง
ชาติไทย ได้เคยบันทึกคำกล่าวของท่านว่า
“การปฏิวัติที่จะมีผลยั่งยืนอยู่ได้นั้น
ก็เพราะเป็นการปฏิวัติของประชาชน ด้วย
ความเห็นชอบและสนับสนุนของประชาชน
เมื่อมองกันในทัศนะนี้การปฏิวัติเมื่อปีพ.ศ.
2475 กระเดียดค่อนข้างจะเป็นการปฏิวัติ
ตามทฤษฎี แต่การปฏิวัติในปีพ.ศ.2490 นี้
เป็นการปฏิวัติตามมติของประชาชน”

นอกจากนี้ท่านยังปฏิเสธระบบประ-
ชาธิปไตยเสียงข้างมากด้วยการกล่าวว่า

“ประชาธิปไตยไม่ได้มีความหมายว่า
เป็นการปกครองที่ถือเอาข้างมากแต่เสียง
เท่านั้น เพราะถ้าเอาใจ 500 คน มาประ-
ชุมกับพระ 5 องค์และเสนอญัตติอภิปราย
กันว่าจะไปปล้นชาติหรือไม่ เมื่อลงมติกัน
ทีไร ใจ 500 ก็ต้องลงมติไปปล้นเขา เพราะ
เอาชนะได้ทุกที แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า
นั่นเป็นการถูกต้องของท่านองคมนตรี”

ดังนั้นสิ่งที่ม.ร.ว.เสนีย์ เสนอคือประ-
ชาธิปไตยแบบอภิสิทธิ์ชนหรือประชาธิปไตย
แบบกษัตริย์-ขุนนาง ที่ว่า

การปกครองโดยเสียงข้างมากที่
เรียกว่าประชาธิปไตย จะต้องไม่ถือเกณฑ์
เอาข้างมากแต่เสียงเป็นใหญ่ ยังต้องมากด้วย
วิชาความรู้ ความจงรักภักดีต่อชาติบ้าน
เมืองและความซื่อสัตย์สุจริตต่อประชาชน
จึงจะเป็นการปกครองที่ดี เพื่อประโยชน์
ความสุขสมบูรณ์ของประชาชนพลเมือง
สมชื่อประชาธิปไตย

แต่แล้วการเมืองในทศวรรษ 2490 มี
ได้เป็นสวรรค์ของพรรคประชาธิปัตย์เท่ากับ
คณะรัฐประหาร แม้จะรุ่งเรืองขึ้นมาบ้างใน
ยุคถึงพุทธศตวรรษปี 2500 หลังการปะทะ
กับฝ่ายอำนาจของจอมพลแปลก แต่ที่สุด
จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ก็กลับเป็นฝ่ายกลับ
เข้ามายึดอำนาจ และในปี 2501 พรรคประ-
ชาธิปัตย์ต้องหยุดกิจกรรมทางการเมืองไป
ถึง 10 ปี

จนกระทั่งปี 2511 พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มต้นบทบาททางการเมืองอีกครั้งแต่นาย

ควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคกลับถึงแก่อสัญกรรมโอกาสจึงตกเป็นของม.ร.ว.เสนีย์
ที่ก้าวขึ้นดำรงตำแหน่งแทน

ในยุคนั้นพรรคประชาธิปัตย์เริ่มมีเลือด
ใหม่ที่เป็นทั้งนักธุรกิจหนุ่มและนักกฎหมาย
เข้ามาเสริมทัพ ไม่ว่าจะเป็นพิชัย รัตตกุล,
มารุต บุญนาค,ชวน หลีกภัย

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 มี
การเลือกตั้งทั่วไปในปี 2518 ประวัติศาสตร์
การเมืองไทยได้บันทึกว่าพรรคประชาธิปัตย์
ที่มีที่นั่งในสภาอันดับ 1 ไม่สามารถจัดตั้ง
รัฐบาลได้ เนื่องจาก หม่อมน้อง ม.ร.ว.
คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคกิจสังคม ได้
เป็นแกนนำในการโค่นรัฐบาล หม่อมพี่ ลง
อย่างราบคาบ

ม.ร.ว.เสนีย์ ต้องรอในปีถัดมาจึง
สามารถนำพรรคประชาธิปัตย์ชนะเลือกตั้ง
และดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีครั้งที่ 2
ในรอบ 31 ปี

ท่ามกลางสงครามอุดมการณ์กระแส
ซ้าย-ขวาที่ประชาธิปัตย์เล่นบทนโยบายเป็น
กลาง แต่ก็เป็นที่ครั้งแรกที่ท่านต้องกล่าวคำ
ว่า “พรรคประชาธิปัตย์ เป็นสิ่งคมนิยม
แบบอ่อนๆ”

แต่สมญานามยามนั้นของท่านคือฤๅษี
เลี้ยงลิงเนื่องจากสงครามแนวความคิดของ
ส.ส.ในพรรคประชาธิปัตย์นั้นรุนแรงและขุ่น
วายไม่หยุดหย่อน

ฝ่ายหนึ่งประกอบด้วยชวน หลีกภัย,
บัญญัติ บรรทัดฐาน,อุทัย พิมพ์ใจชน,
วีระ มุสิกพงศ์ ในขณะที่อีกฝ่าย คือ สมัยกร
สุนทรเวชและพลพรรคฝ่ายขวาอีกมากมาย

แล้วรัฐประหารในวันที่ ๓ ตุลาคม 2519
ก็เป็นการปิดฉากบทบาททางการเมืองของ
ท่าน พร้อมกับการกระจัดกระจายของ
สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งที่สุดก็สามารถ
กลับเข้ามารวมกันอีกครั้งเช่นในช่วง 50 ปี
ที่ผ่านมา

พรรคประชาธิปัตย์วันนี้แม้จะมีหัว
หน้าพรรคเป็นลูกชาวบ้านธรรมดาไม่ใช่ราช
นิกุล และ ชวน หลีกภัย ได้กลายเป็นหัว
หน้าพรรคคนที่ 3 ที่ได้เป็นนายกรัฐมนตรี
ไปแล้ว

แต่บทคลิกความเป็นขุนพลฝีปาก
กล้า,ห้าที่ยืนหยัดในหลักการที่นำเชื่อถือ,
กลการเมืองในการดิศเคร็ดดีฝ่ายตรงข้าม
ที่ลึกซึ้ง คือความเป็นประชาธิปัตย์ที่จะเป็น
มรดกสืบทอดไปอีกยาวนาน ■

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวเขมิกา กมลโชติ เกิดวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2516 สำเร็จการศึกษา
ปริญญาตรีอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ในปีการศึกษา 2536 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2537

